

P1100

MATAJUR

Glasilo XXVII. Divizije „Goriške“

NOV in POS

Št. 1

LETO 1

7. NOV. 1943

VLADIMIR ILIČ LENIN

JOSIP-VISARIONOVIČ-STALIN

Katajir

Leto 1

7. novembra 1943

Štev. 1

Latej Bor:

S V O B O D A

Se zmerom nas budi naš klic: Združimo,
zatiranci se z vseh vetrov sveta!
Kdaj zemlja, koder danes krvavimo,
bo naša spet? Ko boš povsod doma.

Ko nam ne bo več rezala gospoda
ne kruha, ne meja, ne naših glav,
ko ti črepinje več ne bo razklal
nihče, če boš zašepetal: Svoboda.

Vemo, svoboda je prečuden sad,
ki ti ne pade v roke sam z drevesa,
v vrhove strme, ki vihar jih stresa,
sam moraš ponj: rad ali nerad.

Samo po cestah, ki jim tlak je kri
iz našil žil, dosežemo svoj cilj;
svoboda žito je; ki zazori
iz ene same njive; iz gomil.

Zato pozdravljamo vas slednji dan,
vas, ki ste padli z jokom? Ne, s pestjo!
Objamemo vas spet, ko to zemljo
objamemo kot ljubico iz sanj.

Stab XXVII.Divizije NOV in PO Slovenije, 4.XI.1943.

D N E V N O P O V E L J E
BORCI, KOLANDIRJI, KOLANDANTI IN POLITKOMISARJI!

Bliža se 26letnica Velike Oktobrske Socialistične-Revolucije, dan , ko je prvokrat v zgodovini človeštva zavlada na eni šestini zemeljske oble delavec-in kmet. Ta dan mora priti tudi za nas, toda nevedni bi ga bili, če bi čakali na to, da nam ga pribori Delavsko-Kmečka Rdeča Armada Sovjetskih narodov. Ne! Sami si ga bomo priborili v današnji trdi borbi. Tovariši in tovarišice!

slavna in nepremagljiva Rdeča Armada žanje uspeh za uspehom, se vali kot jeklen valjar proti zapadu in nihče več je ne more zaustaviti. Tudi mi se že dve leti in pol borimo z njo ramo ob ramo, proti skupnemu zatiralcu narodov - hitlerizmu. Zato moramo v času uspehov Rdeče Armade preiti v

o f e n z i v o,

ter tolči po okupatorju na vsakem koraku ter z uspešnimi akcijami proslaviti **7. n o v e m b e r.**

N a r e j a m o,

da vse edinice XXVII.Divizije NOV in POS izvrše do 7. novembra čimvečje število akcij, naneso sovražniku kar največ izgub in tako dokažejo vsemu svetu, da hočemo tudi mi svoj 7. november, dan zmage-svobode!

ZIVELA VELIKA OKTOBRSKA SOCIALISTIČNA REVOLUCIJA !
ZIVEL VIHOVNI KOLANDANT RDEČE ARMADE TOV. STALIN !
ZIVEL VIHOVNI KOLANDANT NOV IN POJ TOVARIS FIJO !

Sart fašizmu - svobodo narodu !

Politkomisar:
Rudi Lahnič Brkinc.l.r.

Komandant:
Kajtimir l.r.

Vir.

OB 20LETNICI
VELIKI OKTOBRISKE SOCIALISTIČNE REVOLUCIJE

Preteklo je že 26 let odkar je delovno ljudstvo sovjetskih narodov pod vodstvom Komunistične Partije Lenina in Stalina obračunalo s carskim plemstvom in generali. Ovrgli so nasilniški ter izkoriščevalni sistem, kise je vlekel tja do 7. novembra 1917. leta. Edini produktivni sloj v narodnem gospodarstvu, - proletarijat - se je polastil vse oblasti z namenom, da uresniči ideje velikih vodnikov kmečko-delovnega ljudstva Marksa, Engelsa, Lenina in Stalina. Dato je to važen zgodovinski dan, prelom med stari in novim družabnim redom; med človekom tlačanom ter človekom z vsemi pravicami, ki mu gredo. Na oblast je prišel delavski sloj, ki ne pozna in ne prizna izkoriščanja človeka po človeku, naroda po narodu, enega družabnega sloja po drugemu. Vsa industrija, vsa zemlja mora odslej pripadati samo onemu, ki dela, obdeluje.

Težko je bilo strmoglaviti nazadnjaški caristični režim, toda še težje je bilo obdržati kmečko-delavsko vlado. Ljudstvo se je strnilo v eno samo nepremagljivo granitno steno ter odločno kljubovalo vsem notranjim in zunanjim sovražnikom, ki so hoteli za vsako ceno uničiti narodno vlado sovjetov ter upostaviti stari kapitalistični družabni red, ki bi ponovno vrgel delovno ljudstvo v srednjeveško temo in jo izpostavil izkoriščanju. Toda okovi so bili pretrgani za vedno. Delovno ljudstvo Sovjetske Zveze je dokončno obračunalo s to privilegirano svojato in čvrsto obdržalo moč in oblast v svojih rokah.

Iz najbolj zaostale države na svetu je nastala najbolj urejena, najhččnejša ter najkulturnejša sila. Vsezvezna Komunistična Partija (boljševikov) V.K.P.(b.) je znala vse sprede narodne sile vzgojiti ter izobra-

ziti v prid vseh državljanov. Le tako si moremo razločiti ogromne uspehe na vseh področjih gospodarstva, znanosti in vojaške sile.

20. obletnico Velike Oktobrske Socialistične Revolucije slave svobodni narodi Sovjetske Zveze vzamajo menju velikih zmag nad pronadajočo Hitlerjevo vojsko. Ves svet te zmage prizna, jih po pravici občuduje in šteje sedaj uvideva, da mora vladati v Sovjetski Rusiji res pravo blagostanje, kajti vsi vemo, da se za slabo stvar nihče ne bi tako hrabro boril. Vsi notranji kakor tudi zunanji sovražniki so se ob teh zmagah poskrili. Ves zatirani svetovni proletarijat pa vidi v Sovjetski Zvezi svojo zaščitnico in odrešiteljico. Kdo bi danes odbijal silovite Hitlerjeve udarce, ako ne bi bilo hrabre Rdeče Armade. Ona čuva vse ogromne pridobitve Velike Oktobrske Proletarske Revolucije in je danes ona sila na svetu, ki drobi še preostalo nazadnjaško in imperijalistično, Hitlerjevo vojsko. Le njej se imamo zahvaliti vsi mali zaslužnjeni narodi, da bo naša borba na življenje in smrt uspešno izvojevana.

Z ozirom na dan, ko je Hitler naredil usodno napako, ko je napadel Sovjetsko Zvezo, so stopili v borbo tudi zaslužnjeni narodi Jugoslavije in se bore rama ob rami s sovjetskimi junaki. Naša nazadnjaška klika (Rupnik, Medić, Mihajlovič ter Pavelič), ki je 24. let umetno preprečevala vsak prirodni stik s svojimi slovanskimi brati, se tudi danes druži s Hitlerjevo bando in se bori proti lastni krvi. Toda Jugoslovenska Narodno Osvobodilna vojska (JNOV) in Partizanski odredi (PO) ter Rdeča Armada že dve in pol leti tolčeta skupnega sovražnika. Povsem naravno je, da so med njima nastale tako ozke vezi, da jih v bodoče ne bo več mogoče pretrgati. Slovenski narod je lahko ponosen, da vodi borbo skupno z ostalimi za-

vezniki za blagor vsega človeštva. Preje majhen in nepoznan se je sedaj v tej hrabri borbi povzpел in postavil v vrsto ostalih svobodnih narodov. Danes se bojujemo za to, kar so si Sovjetski narodi izvojevali že pred 26 leti. Plodovi Velike Oktobrske Socialistične Revolucije bodo kmalu vidni tudi na naših tleh. Zato je bila potrebna današnja velika borba slovenskega naroda za njega narodno in socialno osvoboditev.

HEJ, BRIGADE, HITITE.....

Hej, brigade, hitite,
Razpodite, nožgite,
gnezda belih nožgan, črnih psov!
Hej, mašince, zagodi,
naj odmeva novsodi,
naš pozdrav iz svobodnih gozdov!

Kje so meje, pregrade,
za slovenske brigade?
Ke, za nas ni pregraj in ne mej!
Po slemenih oblačnih,
hej, po grapah somračnih,
vse do zmage, do zmage naprej!

Fride dan, ko z Ljubljano,
zdaj nevesto prodano,
bomo šli pred svobode oltar!
Hej od naše gostije
vrgli bomo pomije
psom, ki danes so naš gospodar!

ZIVELA ZDRUZENA SLOVENIJA !
ZIVELA SLOVENSKA OSVOBODILNA FRONTA/OF/ !
SLAVA PABLIM PARTIZANOM !

Kajtimir.

M A T A J U R

Matajur! Matajur! smo vsi vzklikali; ko smo no trudapolnem maršu dospeli na njegov vrh. Iz stotin grl so zaorile partizanske pesmi svobode, pesmi zmage. Ves trud nam je bil poplačan in namah pozabljen. Pred nami je ležala Slovenska Benečija in Furlanija. Obe stabili zastrti z rahlo megleno tenčico. Jutranji sončni žarki so nas oblivali, postajali so vedno močnejši, hiteli dalje kakor bi hoteli reči; le dalje tovariši, za nami, proti zapadu; tudi tam je še vaša zemlja, ki pripada samo vašemu narodu. Ozirali smo se okoli ter se čudili lepoti naše Primorske, v daljavi pa se je blestelo naše morje ter priklepalo naša srca nase; Za trenutek smo pozabili, da smo obkoljeni od sovražnikov, ki kot stekel pes hlepi po naši krvi zato, ker ljubimo to našo sveto zemljo in se za njo borimo ter branimo zatirani in tentani del slovenskega naroda. Kako strašna je bila zavest, kako nas je stiskalo okrog srca, da po tej lepi zemlji hodi in se šopiri kleti tiran fašist. Val srda nam je pri tem šinil po žilah, pripravljene smo bili raztrgati vsakega, ki bi nam hotel prekiniti pot do našega cilja, do svobode. Ponovno smo nehote zapeli naše vojne pesmi in 5. brigada je krenila dalje proti zapadu.

Nad Nadižo nas je dohitela temna noč. Pod seboj smo čuli brnenje italijanskega avtomobila. Pri sluhnilih smo temu ropotanju ter postali namah vsi čuječi. Na mnogih krajih smo opazili male lučice. Spoznali smo sovražnikov naklep, vedeli smo, da nas sovražnik, še čaka. Postajali smo resni, roke so krepkeje stisnile puške, oči pa so se ustavile

ter spremljale vsako gibanje malih lučic pod nami kot da bi jih hoteli streti nogaziti. Zavzeši smo položaje in prenočili.

Naslednji dan smo nenadoma začuli: "Chi va la, chi va la?" Bila je italijanska patrola, ki nas je našla. Zaregljale so strojnice, čez čas so se čuli kriki ranjenih Italijanov, juriš!, hura!, nato pa je vse utihnilo. Brigada se je dvignila ter se kot val zapodilo za sovražnikom v dolino. En bataljon levo, en bataljon v desno - so padala povelja drugo za drugim. Italijani so se spustili v divji beg, mi pa smo udarili preko Nadiže. Zopet so zaprasketale puške. Italijani so nas napadli iz Stupice. Borba se je znova pričela. Čule so se strojnice, pok ročne bombe, Italijani so se pokrili po hišah. Zmagala je slovenska pest, svobodno smo prešli cesto in Ladižo ter si tako utrli pot dalje proti zapadu. 5. brigada je ponesla pesem svobode in odrešenja tja do beneškega Spika, tja do Stola. Veselo smo zapeli:

"Hej, brigade, hitite,
razpodite, požgite,
gnezda belih podgan, črnih psov!

+++++

Prijatelj globlje poglej! Ali ne vidiš, od kod te nove sile? Livljenje se drami v nižavah, ki so spale. Oči se odpirajo, iščejo moči, roke se iztegajo, iščejo ciljev. Kaj za to, če prihaja pomlad v viharju in povodnji. Iz te črne naplavine bo vzkliła bujna trav!

Ivan Cankar
(bela krizantema)

Rudi Mahnič

DVE OBLETNICI

Sredi prijaznih vipavskih gričev so se pred le tom dni zbrali najboljši sinovi in hčere Primorske Slovenije, najboljši borci za svobodo in priključi tev Primorske k novi zedinjeni Sloveniji. Ti junaki in junakinje, katerih število je rastlo iz dneva v dan, so začeli neustrašen boj, boj, ki je sličen o nemu med Davidom in Goljatom. Za ceno svojih mladih življenj so ti junaki prižgali plamenico osvobodil nega boja, ki je v kratkem času osvetila vse ozem lje Primorske Slovenije.

Ustanovljen je bil p r v i s l o v e n s k i p r i m o r s k i b a t a l j o n, ki je nosil i me "Goriškega slavčka", pesnika Simona Gregorčiča.

Koncem oktobra 1942. leta pa je prekoračila biv šo italijansko-jugoslovansko mejo večja skupina do bro oboroženih borcev, ki so prinesli primorskim bratom in sestram borbene pozdrave slovenskega na roda. Ta dan, ko so edinice Boškega odreda prekora čile bivšo mejo, ki nas je ločila desetletja, je postal mejnik v zgodovini ne samo Primorcev temveč vsega slovenskega naroda. Ze ta dan se je odločila bodočnost vseh Primorcev, lepša in srečnejša bodoč nost v novi zedinjeni in demokratski Sloveniji.

Boški čared je začel tolči sovraga na samih nje govih tleh - v Italiji, začel je trgati sovraga ži vo meso. Ldinice Boškega odreda ojačene z domačim I. bataljonom "Simona Gregorčiča", so se razlile kot hudournik po vsej Primorski Sloveniji. partizanske ke puške so od Istre do Režije nepretrgoma, noč in dan oznanjale smrt barbarским Mussolinijevim hor dam in svobodo primorskim Slovencem! Skozi deset in stoletja tlačeno in zaničevano primorsko ljud-

stvo je dvignilo nogumno in odločno svojo glavo, trdo stisnilo pest in pričelo boj na življenje in smrt. Soški odred je kmalu narastel in se delil na dva nova odreda - Severno in južni primorski odred Val narodnega upora je raste iz dneva v dan. V bojne vrste so prihajali novi in novi borci ter borilke. Niso se ustrašili ne gladu ne mraza, temveč so pobrali slednjo puško, ki je ležala doma skrita še od prejšnje svetovne vojne kakor da čaka maščeva - nja in se uvrsti v Primorski brigadi Simona Gregorčiča, ki je že pred desetletji prerokoval svobodo primorske Slovenije. Borbe, ki sta jih vodili ti dve brigadi na Kolovratu, Stolu in Krnu, na Tolminskem, v Reziji in Beneški Sloveniji, Trnovskem gozdu, Cavnju in Nanosu ter vse tja do Brkinskih brd in Cičarije ter Tržaškega zaliva, so najboljši dokaz borbenosti Slovencev, ki ji je fašistični režim tako kruto zatiral. V neizmernih ljubezni do svoje Narodno-osvobodilne in Partizanske vojske je slovensko ljudstvo na Primorskem vsemu svetu jasno in odločno izpričalo, da hočejo biti Slovenci, ki so bili desetletja tlačeni od imperijalističnih avstro-ogrskih in italijanskih zatiralcev enkrat za vselej priključen svobodni in zedinjeni Sloveniji, v novi in demokratičnih osnovah zgrajeni Jugoslaviji ter v bratski povezanosti s Sovjetsko Rusijo.

Vsled velikanskih izgub, ki jih je pretrpela elitna Mussolinijeva vojska pred Stalingradom, je bil radeč Mussolinja neizbežen. Ni ga mogel rešiti niti njegov gospodar, krvoločni Hitler. Za njim je propadla tudi italijanska armada, ki se od Stalingrada dalje ni mogla napraviti.

Slovensko ljudstvo na Primorskem je tiste dni

meseca septembra svobodno zadihala. Dalo si je duška v razobešanju slovenskih zastav, sloves - nem praznovanju priključitve slovenskega Primorja svobodni in združeni Sloveniji, ki jo je izrekel Vrhovni plenum Osvobodilne fronte slovenskega naroda: na dan 10. septembra.

Tiste prevratne dni se je odzvalo v naše vrste vse, stari in mladi, možje in fantje, dekleta in žene. Velikanske zaloge orožja in municije je naša junaška vojska pobrala razpadajoči in talijanski armadi, dobro vedoč, da sovražnik še ni uničen, da je potrebno dotolči in izgnati preko naših meja krvi-žejne Hitlerjeve bande. Ldinice, Primorske Operativne Zone so z vsem gnevom in z največjim borbenim duhom napadale nadmočne, s tanki in aviacijo oborožene nemške edinice ter jim nanesle ogromne izgube v vojaštvu in materijalu. Marsikak Hitlerjevski vojak, gestapovec, oficir, celo general je za vedno napojil toliko tlačeno primorsko slovensko grudo. Preko noči so se ustanovile številne primorske brigade, da divizije. Narodni upor je zajel poslednjo slovensko hišo na Primorskem. Poslednje na starcu in starki je vzknela na žilani mlade niška kri, ki kliče na skupen boj proti nemškim barbarom. Vzknela je kri, ki napaja vse vse nas primorske Slovence, od Istre do Režije in Slovenske Benečije in nas sili naprej, "naprej v borbo, za pravdo in svobodo slovenskega naroda". Dokler ne bo uničen poslednji nemški vojak ki tlači našo zemljo, dokler ne bo preganjen poslednji izkoriščevalec poštenega slovenskega ljudstva, dokler ne bo osvobojena poslednja slovenska hiša na Primorskem in postavljena pravič na meja med našimi sosedi, toliko časa naš vo-

li na katerenkoli kraju. Sojeni bodo po sodnikih in zakonih one države, kjer se je izvršil zločin. Odbor ki bo razpravljal o bodoči Italiji, bo sestavljen iz predstavnikov tih velesil, svobodne Francije, Grčije in Jugoslavije. Tudi Avstrija bo vzpostavljena na novi demokratski osnovi. Moskovska Izvestja pišejo, da je bil v Moskvi dosežen nedvomno velik uspeh že radi tega, ker je bila položena osnova za bodoči svetovni mir in srečno življenje tudi malih narodov. Hitlerjeve nakane, da bi nadaljšal vojno in da bi sanel spor med zaveznike, se niso posrečile.

Uspehi Moskovske konference so bili v Avstriji toplo sprejeti. Po vsej Avstriji prirejajo rodoljubi velike manifestacije. Ker so izbruhnili nemiri, že korakajo fašistični SS oddelki v Avstrijo. Policijski minister Himmler bo baje sklical posebno konferenco, na kateri se bo razpravljalo o novo nastalem položaju.

V Moskvo je odpotoval predsednik Češkoslovaške države Edvard Beneš, ki bo imel razgovore z tov. Stalinom o novi ureditvi in življenju Češkoslovaške republike.

Italijanska fronta: Zavezniška armada zelo počasi napreduje proti zgornjemu toku reke Volturno in reke Garigliano. Peta in osma armada pod vodstvom Montgomeryja je rabila tri tedne, da je prešla reko Trignio. Zavezniki so zavzeli mesto Isernia, važno križišče cest; do Rima imajo približno še 150 km. Letala, ki imajo svoje baze v Foggia z velikim uspehom tolčejo nemške kolone, letališča in luke v Zadru, Atenah, Araksu, Heraklionu, Kosu in Siroso.

Majvečjo borbenost izmed vseh zatiranih narodov pa je pokazala Jugoslovanska Narodno osvobodilna vojska. V vseh pokrajinah se vodijo hude borbe

na večih mestih; posebno na Hrvatskem, Crnigori, Bosni, Sandžaku in Sloveniji. Partizani posebno napadajo nemški prometni sistem in mu prizadevajo ogromne izgube ter otežkočajo Nemcem redno zvezo. Od 600 železniških postaj na Hrvatskem, jih v uporabi stanju le 112. Nemške izgube v moštvi in materijski so vsaki dan občutne. V zadnjih 14 dneh, so se vršile borbe za Ogulin, Karlovac, Novimarski na progi Zagreb-Križevci-Obrovac - v Medžimurju, na Hrvaško-Madžarski meji, kjer je NOVJ osvobodila štiri mesta in prešla preko meje na Madžarsko stran. Velike borbe se vodijo za polotok Pelješac. Naša vojska se pomika proti zapadu v Režijo in Beneško Slovenijo. Najpodlejše sile jugoslovanskega nazadnjaštva pod vodstvom izdajalcev: Rupnika, Nedića, Ljotića in Pavelića ter generala Draže Mihajlovića še kar naprej vodijo borbo proti lastnemu narodu; posebno poslednji je bratomorno nastopil proti ranjenim partizanom ter jih dal pomoriti. Radio "Svobodna Jugoslavija" navaja za to več dokazov. Kako to, da se obstoja "naša" izdajalska Londonska vlada, katere član je Draža Mihajlović?

Vzhodna fronta: Ruska ofenziva, ki se je začela julija meseca, se nadaljuje brez prestanka; v poslednjih 14 dneh se je celo stopnjevala in dosegla zelo velike uspehe, zlasti na južnem delu fronte. Uspešna ofenziva Rdeče Armade dela ogromen vtis ne samo pri zatiranih narodih in zaveznikih, ampak tudi na nemškega vojaka ter na ves nemški narod sploh. Nemška vojska je doživela največji neuspeh v strategiji in taktiki. Njena slabost je dokazana s tem, da ni mogla vzpostaviti nove obrambne črte. Med tem ko so bili nacional-socialistični voditelji še pred meseci optimisti, se jih je v poslednjem času polotil obup, ker vedo, da prihaja dan obračuna. Ujeti nemški vojaki izpriču

jejo, da duh in morala nemške vojske ne prestando pa
da. S padcem Dnjepropetrovska in Zaporožja ter Me-
litopola si je Rdeča Armada odprla pot preko Dnje-
pra in polotok Krim. Prehod preko reke Dnjeper je
bil izveden z ogromno vojaško silo, nemški protina
padi pri Krivemrogu tudi ne morejo zaustaviti rus-
kega pohoda na zapad. Ko je padel Melitopol—ključ
Krima— je slavna Ruska Armada prodrla 240 km. S
padcem Hersona in z zasedbo ustja Dnjepra je nem-
ška armadi onemogočen redni umik proti Romuniji. V
Kogajski stepi je obtičalo mnogo Nemcev, ki se se
daj predajajo. Ofenziva proti osrčju polotoka Kri-
ma se nadaljuje. Romunska in nemška vojska imata
edin izhod po morju, toda tudi tam jih pričakuje
ruska mornarica. Tudi severno Kijeva so se priče-
le nove borbe in Rusi so napravili velik mosto-
bran, preko katerega se že vale ruske čete, ki i-
majo nalogo s severa obkrožiti mesto Kijev. Dve
predmestji Kijeva sta po najnovejših vesteh že za-
sedeni. Osvobojeni sta bili mesti Cernomalskoje in
Novokijevskoje. Rdeča Armada je napredovala na po-
lovico Porta Nevel-Polock in se približala stari
poljsko-ruski meji, do katere ima še 90 km.

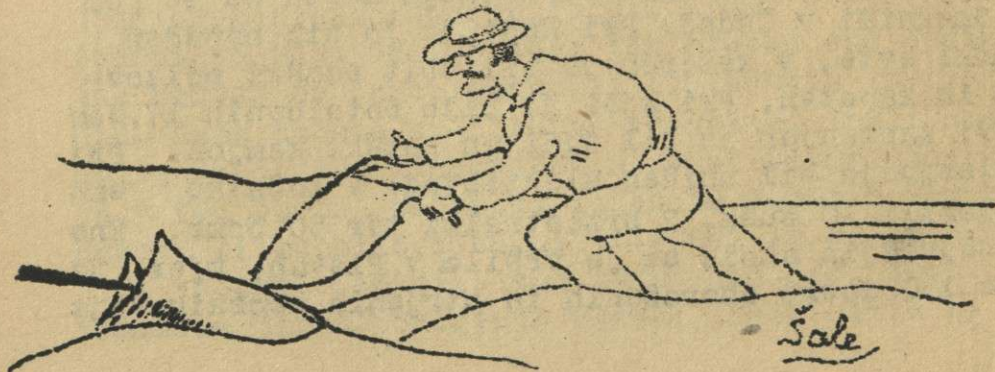
Uspeli Rdeče Armade o zadnjih štirih mesecih
na vzhodni fronti so nam jasno pokazali, kako ne-
izôrpne sila ima Sovjetska Zveza. Rdeča Armada je
dala svetu novega vojaka borca, ki bo v zgodovini
človeštva zapisan kot zmagovalec reakcionarstva,
borca, ki je ohranil človeštvo pred propadom. Ni
dvoma, da nosi Sovjetska Zveza v tej vojni najve-
čje breme in prizadeva nemškemu fašističnemu impe-
rijalizmu smrtni udarec. Od 4. julija t.l. pa do 1.
novembra znašajo nemške izgube 900.000. padlih in
ranjenih, 98.000. ujetih, 30.000 izbitih in 2.800 .
zajetih topov, 10.000. uničenih letal, 60.000 razbi-
tih in 18.000. zajetih avtomobilov. Nemška voj-

ska pušča pri svojem paničnem begu ogromno množino vojnega materiala. V štirih mesecih so osvobodili Rusi 38.000 mest in vasi, skupno 350.000 km², (tolika merita Italija in svica skupaj.).

Ves svet ve, da je morala Rdeča Armada izdržati glavno silo hitlerjeve Nemčije (280 divizij). V Italiji ima Nemčija samo 9 divizij. Pač pa Jugo-slovanska osvobodilna vojska veže vedno večje nemške sile in danes ima Hitler v Jugoslaviji še 28. divizij.

Vsled naglega ruskega prodiranja proti Bessarabiji in Krimu je zavladala posebno v Bukaresti, Budimpešti in Sofiji, velika panika.

Zelja po miru v teh državah je vedno večja. Hitler ne more več z njimi računati kot z zanesljivimi zavezniki. Države, ki so podpisale prijateljske in vojne pakte s hitlerjevo Nemčijo, že slutijo konec in tudi dobro vedo, kakšen bo konec. Vsa grozodejstva, ki so jih storili na našem ozemlju vojaki katerekoli fašistične države niso in ne bodo pozabljena. Čas obračunov je predurmi !

VOJNO POROČILO

XXVII. Divizije "Goriške" Narodno Osvobodilne Vojske
in Partizanskih Odredov Slovenije

V mesecu oktobru so se vršile na ozemlju, ki spada v področje naše divizije mnogoštevilne vojaške akcije, ki so končale po večini v našo korist. Nemci so bili skoraj povsod prisiljeni voditi obrambno borbo. To je značilno za vedno zmagojočo Hitlerjevo Nemčijo. Slovenski narod si danes kuje svojo usodo sam. Stotere borbe ga krepijo in je klenijo in postaja z dneva v dan samozavestnejši. Na Primorskem, v Slovenski Benečiji in v naši Reziji se je pričelo buditi slovensko ljudstvo, ki se je v zadnjih letih fašističnega terorja zavedalo slovenske krvi. Vsak dan pristopajo novi tovariši in tovarišice k hrabri Narodno osvobodilni vojski, ki ima jedro v revnem kmečkem delavskem ljudstvu.

Vojaške akcije so se vršile od Bovca preko vrhov severno od Kobarida proti Tolminu in Sv. Luciji, vzdolž toka Soče do Gorice, na tja notri do Krmina, Cedad in do Rezije. Naše čete, bataljoni in brigade so povsod napadale sovražnika.

Vojno poročilo XVII. Brigade.

XVII. Brigade je v borbah pred St. Lenardom na padlo sovražnika. Radi porušenega mostu so se Nemci umaknili v Cedad. Pri Ročinju je bil napaden nemški avto, v katerem je bil ubit nemški polkovnik in kapetan. Pri Ajbi je bilo potolčenih 17. Nemcev; zaplenjen je bil tudi en nemški kamjon. Pri Dobljarju je bil uničen elektroved. V Ločniku smo zaplenili 10 pušk, 2 brzostrelki ter 50 bomb. Ena od največjih akcij se je vršila v Plavah, kjer je bilo 150 dobro oboroženih in utrjenih nemških voja

kov. Poškodovali smo železniško postajo, telefonske naprave, most čez Sočo smo onesposobili za težji promet ter napravili dober plen. "Ente", je prisreval k prehrani naših oddelkov 13 glav živine.

Dobili smo tudi precej vojaške opreme. Nemška vojska je morala začasno zapustiti Plave. Pri Vipol Zah je naša patrolja ranila 4 Nemce; pri neki drugi priliki pa zajela en luksuzni auto. Nemca, ki sta bila v njem sta pobegnila. Pri Smartnem je bil zajet sanitetni auto s sanitetnim materijalom in instrumenti, orožjem ter bencinom. En Nemec je bil ubit, trije so se predali. Pri Biljani je bil sponad z nemškimi oklopnimi avtomobili, ki so se morali umakniti. Pod Sabotino je bila poškodovana železniška proga. Ob tej priliki so imeli Nemci 11. mrtvih in ranjenih. Pri Moši smo uzeli Nemcem 100. pušk, 40 bomb in preko 10.000. nabojev. Na najzapaednejši točki Beneške Slovenije. Pri Nimsu smo napadli in pognali v beg kolono 90. Nemcev, ki so imeli namen oropati naše prebivalstvo. Naša zaseda je pri Dobljarjih napadla kanjon in motor; plen: 2. brzostrelki in vojaška oprema, kanjon uničen.

Vojno poročilo XVIII. Brigade.

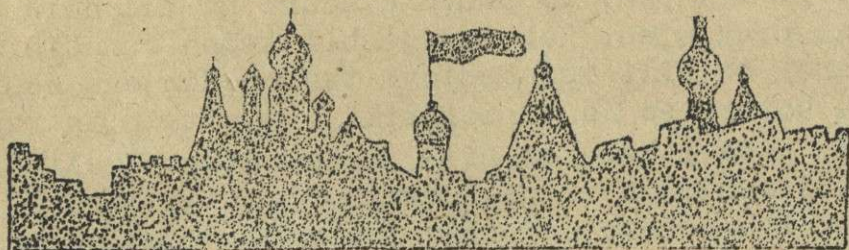
Od 26. do 31. oktobra so trajale borbe za Kobarid na črti Bovec-Zaga-Trnovo-Kobarid. Nemški promet je bil prav do konca oktobra na tem delu popolnoma prekinjen. Kobarid je bil trdno v naših rokah. Podrti so bili vsi mostovi ter prekinjene ceste. V teh borbah so Nemci izgubili 120. mrtvih in ranjenih. Naše izgube so bile malenkostne. Imeli smo le nekaj ranjenih in pogrešanih. Omeniti moramo, da se je v teh borbah najbolje izkazala desetina hrabrih Rusov, ki so bili pobegnili Nemcem in se pridružili naši vojski. Napadali smo težke kanjone, osebne avtomobile ter natovorjene vozove. Hude bitke so se

vršle zlasti pod Serpenico, pri Zagi, Mažerolah in pri Trnovem. Vsled premoči nemškega, boljšega orožja, so se morale naše edinice umakniti; Nemci pa so drago plačali pridobljeno zvezo med Bovcom in Tolminom. Pri Kobaridu so naše edinice prisilili k pristanku nemški izvidni avijon in ga uničile. Pilot je naš ujetnik.

Clani divizijskega in brigadnega štaba so napadli na cesti Sv. Lucija-Gorica nemške kamjone. Cesto so imeli v oblasti celih pet ur. Zaplenili so dva kamjona z različno opremo.

Patrole XX. Brigade so vršile sabotažne akcije v bližini mesta Videm (Udine).

ZIVELA SLAVNA REDECA ARIEDA !
ZIVELA BORBA JUGOSLOVANSKIH NARODOV !
ZIVELA ZDRUZENA SLOVENIJA !
VSI V BORBO DO KONCNE ZLAGE !

Šale

